

Чим приваблива Львівщина для інвесторів сьогодні

Воробйов В.В.

аспірант кафедри економіки підприємств та інформаційних технологій
Львівського університету бізнесу і права

У статті обґрунтовано рівень інвестиційної привабливості Львівської області для інвестора. Виявлено, що рівень інвестиційної привабливості Львівської області характеризується розвиненими санаторно-курортною та туристичною сферами, позитивним географічним середовищем, значною наявністю ресурсного та наукового потенціалу.

Ключові слова: інвестиційна привабливість, інвестиції, інвестиційний клімат, ресурси, регіональна політика.

Vorobyov V.V. ЧЕМ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНАЯ ЛЬВОВЩИНА ДЛЯ ИНВЕТОРОВ СЕГОДНЯ

В статье обоснован уровень инвестиционной привлекательности Львовской области для инвестора. Выявлено, что уровень инвестиционной привлекательности Львовской области определяется развитыми санаторно-курортной и туристической сферами, положительной географической средой, наличием ресурсного и научного потенциала.

Ключевые слова: инвестиционная привлекательность, инвестиции, инвестиционный климат, ресурсы, региональная политика.

Vorobyov V.V. WHAT ATTRACTIVE LVIV REGION FOR INVESTORS TODAY

The article justifies the level of investment attractiveness of Lviv region to investors. It is revealed that the level of investment attractiveness of the Lviv region is well-developed health resort and tourist sphere, the positive geographical environment, in the presence of a significant resource and scientific potential.

Keywords: investment attractiveness, investments, investment climate, resources, regional policy.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Ефективне функціонування виробничої та господарської діяльності тісно пов'язане з використанням науково-дослідних робіт, наявністю фінансових ресурсів, що, своєю чергою, призводить до розробки нових та реалізації наявних підприємницьких проєктів, удосконалення діяльності та подальшого розвитку підприємства. Перспективне підприємство є пріоритетом для вкладення інвестицій та однією з умов покращення інвестиційного клімату в регіоні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні дослідження та обґрунтування практичних навичок покращення інвестиційної привабливості знайшли відображення в працях вітчизняних і зарубіжних учених: Ф.В. Бандуріна, І.О. Бланка, Н.Ю. Брюховецької, А.П. Гайдуцького, Т.В. Майорова, А.А. Пересади, В.Г. Федоренка, П.М. Хавранек, О.В.Хасанової, В.М. Хобти, А.І. Яковлева та ін. Науковці досліджують розвиток, сучасний стан, проблеми та перспективи інвестиційної діяльності підприємств, здійснюють її постійний моніторинг, виявляють вплив чинників, які покращують чи погіршують становище в різні періоди часу.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Проте й досі актуальними залишаються питання щодо розвитку регіонів, визначення найперспективніших та пріоритетних галузей, які покращують інвестиційний клімат. Недостатньо вивченими є питання інвестиційної привабливості Львівської області. І досі залишаються не обґрунтовані заходи залучення інвестиційних коштів у Львівську область.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є обґрунтування того, чому Львівська область є найперспективнішою та найбільш привабливою для сучасного інвестора.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для розвитку інвестиційної привабливості регіону необхідно передусім ведення ефективної регіональної політики.

Львівська область є досить привабливою для інвесторів через:

1. Високий природно-рекреаційний потенціал. Зокрема, санаторно-курортна сфера характеризується наявністю двох спеціальних економічних зон (СЕЗ): «Курортполіс Трускавець» та «Яворів». Львівська область займає одне з визначних місць у державі за

наявністю лікувально-оздоровчих ресурсів, які представлені 200-ма лікувальними джерелами мінеральних вод семи типів, лікувальними грязями, найбільшим в Україні родовищем озокериту. На базі цих унікальних ресурсів розвиваються відомі в Україні та за кордоном курорти Трускавець, Східниця, Моршин, Немирів, Великий Любін, Шкло, де створені умови для профілактики і лікування органів дихання, шлунково-кишкового тракту, нервової та серцево-судинної систем, опорно-рухового апарату. Санаторно-курортна справа є одним із найдавніших видів рекреації на Львівщині, яка в ринкових умовах сьогодення зазнає якісних змін, оскільки з'являються оздоровниці та СПА-курорти найвищого європейського рівня [5].

За наявністю природно-рекреаційних ресурсів Львівська область займає одне з провідних місць у державі: їх частка в природно-ресурсному потенціалі України становить близько 5,4%. Серед карпатських областей за потенціалом природних рекреаційних ресурсів вона поступається лише Закарпаттю. Природний рекреаційний потенціал Львівщини представлений лікувальними мінеральними водами, лікувальними грязями (гідрокарбонатна кальцієво-магнієва слабо мінералізована «Нафтуса» у Трускавці, Шклі та Східниці; хлоридно-сульфатна або сульфатно-хлоридна натрієво-магнієва у Моршині; сірководневі сульфатно-гідрокарбонатні кальцієві у Немирові; торфові лікувальні грязі у Немирові, Шклі, Любіні; озокерит у Моршині, Трускавці), озокеритом, кліматичними, водними та лісовими ресурсами. Найціннішими об'єктами природно-заповідного фонду є Національний природний парк «Сколівські Бескиди», Яворівський національний природний парк, Національний природний парк «Північне Поділля», Державний природний заповідник «Розточчя», внесений рішенням ЮНЕСКО до Всесвітньої мережі біосферних резерватів.

2. Позитивне географічне розташування області, оскільки має спільний кордон з Республікою Польща (протяжність майже 280 км); залізничне сполучення, характеризується наявністю міжнародних залізничних ліній до столиць багатьох європейських держав, а також три важливі транспортні коридори: із заходу на схід (коридор № 3 Берлін – Вроцлав – Львів – Київ; коридор № 5 Трієст – Любляна – Львів) та з півночі на південь (Гданськ – Варшава – Львів – Одеса). На

території області розташовані чотири автомобільні (Краковець, Шегині, Рава-Руська та Смільниця) та три залізничні пункти перетину кордону (Рава-Руська, Мостиська та Хирів), діє аеропорт «Львів» [2]. Львівська область має найвищу щільність автомобільного покриття в Україні та досить щільне залізничне покриття. Перевагами Львівської області є і високий інноваційний потенціал та розвинений споживчий сегмент у сфері логістики, що дає їй певну перевагу над сусідніми регіонами.

3. Розвинена туристична галузь, що характеризується великою наявністю готельних господарств, які було реконструйовано перед проведенням Євро-2012. На території області діє понад 50 туристичних маршрутів (із замками, руїнами замків, збереженими старожитностями, монастирсько-храмовими комплексами тощо). За даними досліджень, найбільш популярними екскурсійними маршрутами, які пропонують туристичні фірми, є: «До Страдчанської печери», «Жовква і Крехівський монастир», «Свіржський Замок та Звенигород», «Невідома Львівщина – околиці Львова», «Мала Золота підкова», «На батьківщину І. Франка в Нагуєвичі», «Перлини Белзького князівства». Для польських туристів пропонується відвідування важливих місць їх історії – Жовкви, Городка, Івано-Франкового, а німецькі туристи часто обирають колишні німецькі колонії – Хоросно, Тернопілля (Дорнфельд), Мервичі (Візенберг) [4].

4. Значний ресурсний потенціал. На території Львівської області наявні 24 види корисних копалин. Область багата на природний газ, нафту (Бориславське, Східницьке, Стрільбицьке нафтові родовища), поклади вугілля, сірку, торф, озокерит (Бориславське озокеритове родовище), кухонну та калійну сіль, сировину для виробництва цементу, вапняки (для цукрової промисловості та вапняки для випалювання на вапно), сланці (сланець мінілітовий), мергель, великі запаси будівельних та вогнетривких глин (цегельно-черепична сировина), піску (для пісочниць локомотивних та піску для скляної промисловості), гіпсу та ангідриту, крейди будівельної, пісковиків, піщано-гравійних сумішей, керамзитова сировина; відкрито чотири родовища лікувальних мінеральних вод типу «Нафтуса» [3].

Львівська область багата на лісові ресурси. Показник лісистості області становить 25%, тоді як середній по Україні – 14%. Основними лісоутворюючими породами є сосна (23% площі лісів), ялина (20%), бук (17%), дуб (16%).

Водні ресурси області складають поверхневі води річок, озер, водосховищ та підземні води. Територією області течуть 8 950 річок, із них 216 довжиною понад 10 км кожна. Вони належать до басейнів Дніпра та Дністра (басейн Чорного моря) та Західного Бугу (басейн Балтійського моря). Головна річка регіону – Дністер (довжина якої в межах області – 250 км), його притоки: Бистриця, Стрий, Свіча, Стривігор, Верещиця. До басейну Чорного моря належить також річка Стир (притока Прип'яті); до басейну Балтійського моря – Західний Буг та його притоки Полтва, Рата; притоки Сяну – Вишня і Шкло.

Надра Львівської області багаті на корисні копалини, найбільше значення серед яких мають паливно-енергетичні та сировина для хімічної і промисловості будівельних матеріалів. Горючі корисні копалини представлені нафтою та природним газом (Передкарпатська нафтогазоносна область), кам'яним вугіллям (частина Львівсько-Волинського кам'яновугільного басейну), торфом.

5. Наявність дешевої та готової до праці робочої сили. Трудові ресурси створюють можливості для повнішого використання наявних природних ресурсів, сприяючи тим самим підвищенню рівня комплексного розвитку території. На території, добре забезпеченій трудовими ресурсами, розвивається система виробництва із високою трудомісткістю продукції [8]. Сучасний стан трудових ресурсів Львівської області подано в табл. 1.

Таблиця 1

**Наявність трудових ресурсів
Львівської області в 2016 р.**

Показники	Населення, осіб
Всього	2 515 804
у віці 0–14 років	408 285
Вік 15–64 роки	1 744 705
Вік 65 років і старше	362 814
Питома вага населення в структурі	
Всього	100,0 %
Вік 0–14 років, %	16,2
Вік 15–64 роки, %	69,3
Вік 65 років і старше, %	14,5

Джерело: досліджено на основі [1]

Трудові ресурси області характеризуються порівняно високою часткою працівників із вищою освітою. Добре розвинена інфраструктура ставить Львівську область на передове місце.

6. Науковий потенціал області у 2015 р. характеризується наявністю 21 вищого навчального закладу I–II рівнів акредитації та 22 ВНЗ III–IV рівнів, які випустили 5 та 32,6 тис. фахівців відповідно. Загальна середня освіта представлена 1 386 денними загальноосвітніми навчальними закладами (2015–2016 навч. рік). Наслідком скорочення чисельності сільського населення є тенденція до зменшення кількості шкіл в області.

7. Львівщина посідає одне з провідних місць в Україні за кількістю об'єктів історико-культурної спадщини, які викликають значний інтерес у вітчизняних та іноземних туристів. Найбільше пам'яток історії та архітектури розміщено саме в обласному центрі, тобто у Львові (2 500), а також у містах Жовкві, Белзі, Бібрці, Золочеві, Жидачеві, Самборі, Дрогобичі. Це пояснюється давнім освоєнням цієї території, віддаленістю від театрів воєнних дій минулого, порівняно високим економічним розвитком та значною щільністю населення [6].

8. Львівщина сьогодні належить до регіонів – лідерів за темпами розвитку фінансово-кредитної та страхової діяльності. Зокрема, на території області станом на початок 2015 р. функціонував 821 підрозділ банківських установ, у тому числі 83 підрозділи банків – юридичних осіб, які зареєстровані на території Львівщини. Кількість банків, зареєстрованих в області як юридичні особи, залишається стабільною впродовж 2005–2015 рр. Зокрема, в області функціонують такі банки – юридичні особи: ПАТ «КРЕДОБАНК» (III група), ПАТ «ІДЕЯ БАНК» (IV група), ПАТ АКБ «Львів» (IV група), ПАТ «ОКСІ БАНК» (IV група), ПАТ «ВіЕс Банк» (IV група). Фінансовий ринок Львівщини представлений парабанківськими установами – юридичними особами, зареєстрованими на території області: одним адміністратором недержавних пенсійних фондів (ТОВ «Компанія з управління активами «Оптіма-Капітал»); трьома кредитними установами; шістьма страховими компаніями; трьома недержавними пенсійними фондами; 30 кредитними спілками [7].

Висновки з цього дослідження. Львівська область належить до високоурбанізованих, орієнтованих на послуги регіонів із середнім рівнем розвитку. Приналежність області до цієї групи регіонів зумовлена: високим рівнем урбанізації (60,4%); високою питоною вагою сфери послуг у структурі економіки (61,2% від загального обсягу реалізованої продукції, товарів та послуг) та значною часткою зайнятих у цій сфері. Крім того, частка Львівської

області у загальнодержавному обсязі послуг становила понад 5% та має тенденцію до зростання. Серед регіонів України за цим показником область посідає п'яте місце [7].

Область має великі перспективи для вкладення інвестиційних ресурсів, що забезпечить покращення інвестиційного клімату та подальший розвиток.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Головне управління статистики у Львівській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.lv.ukrstat.gov.ua>.
2. Інвестиційний портрет Львівської області [Електронний ресурс]. – Режим доступу : mfa.gov.ua.
3. Львівська область [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [https://uk.wikipedia.org/Львівська область](https://uk.wikipedia.org/Львівська_область).
4. На Львівщині туристів найбільше цікавлять замки // Експрес [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lvivexpres.com/news/2013/08/09/50189-lvivshchyni-turystiv-naybilshe-cikavlyat-zamky-fahivec>.
5. Програма розвитку туризму та курортів Львівській області на 2014 – 2017 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : loda.gov.ua/upload/users_files/23/upload/Programa%20turYzm.doc.
6. Савицька О.П. Культурний туризм: реалії та перспективи розвитку у Львівській області / О.П. Савицька, О.І. Федорович [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nltu.edu.ua/nv/Archive/2014/24_1/376_Saw.pdf.
7. Стратегія розвитку Львівської області на період до 2020 року. Проект 2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : loda.gov.ua/upload/users_files/1/upload/.../STRATEG_Ya_final_18.01.2016.doc.
8. Фестич С.А. Людський потенціал Львівської області / С.А. Фестич, Т.Р. Власова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://globalnauka.com/naukova_ukraina/2330.html.